

Brüssel, 2. juuli 2019
(OR. en)

10178/19

ECOFIN 636
UEM 236
SOC 487
EMPL 376
COMPET 514
ENV 607
EDUC 320
RECH 353
ENER 357
JAI 717
FSTR 136
REGIO 172

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9951/19 - COM(2019) 525 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Slovakkia 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Slovakkia 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud nõukogu soovitusel eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2019) 525 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Slovakkia 2019. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu
arvamus Slovakkia 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 21. novembril 2018 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2019) algust. Selles võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 17. novembril 2017 välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sammast. Euroopa Ülemkogu kiitis 21. märtsil 2019 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Samuti võttis komisjon 21. novembril 2018 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011² alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Slovakkia ei nimetatud ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu ka soovitus euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitus kohta, mille Euroopa Ülemkogu kiitis heaks 21. märtsil 2019. Nõukogu võttis 9. aprillil 2019 vastu soovitus euroala majanduspoliitika kohta³ („euroala 2019. aasta soovitus“), milles esitatakse viis euroala soovitus („euroala soovitus“).
- (2) Kuna Slovakkia rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riikide majandused on üksteisega tihedalt seotud, peaks Slovakkia tagama allpool esitatud soovitustes 2–4 kajastuva euroala 2019. aasta soovitus täieliku ja õigeaegse täitmise. Eelkõige aitavad korruptsiooni vastu võitlemise ja kohtusüsteemi täiustamise meetmed järgida esimest euroala soovitus, mis käsitleb institutsioonide kvaliteeti; investeeringutega seotud majanduspoliitikas kindlaksmääratud valdkondadele keskendumine aitab järgida teist euroala soovitus, mis käsitleb investeeringute toetamist, ning oskuste parandamise meetmed aitavad järgida kolmandat euroala soovitus, mis käsitleb tööturu toimimist.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

³ ELT C 136, 12.4.2019, lk 1.

- (3) 27. veebruaril 2019 avaldati 2019. aasta aruanne Slovakkia kohta. Selles hinnati Slovakkia edusamme nõukogu poolt 13. juulil 2018 vastu võetud riigipõhiste soovitude⁴ täitmisel, varasematel aastatel vastu võetud riigipõhiste soovitude järelmeetmeid ja Slovakkia edusamme strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (4) Slovakkia esitas 25. aprillil 2019 oma 2019. aasta riikliku reformikava ja 2019. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (5) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁵ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Suunistes, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega, esitas komisjon täiendavad üksikasjad selle kohta, kuidas ta kõnealust sätet kavatseb kasutada.

⁴ ELT C 320, 10.9.2018, lk 107.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (6) Slovakkia suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2019. aasta stabiilsusprogrammis eeldab valitsus, et valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon paraneb: kui 2018. aastal oli eelarvepuudujääk 0,7 % sisemajanduse koguproduktist (SKP), siis 2019. aastal jõuab eelarve tasakaalu, mis püsib aastani 2022. Ümberarvutatud struktuurset eelarvepositsioonist⁶ nähtub, et keskpika perioodi eelarve-eesmärk, milleks on nüüd struktuurne eelarvepuudujääk 1 % SKPst alates 2020. aastast (2019. aasta eesmärk oli struktuurne eelarvepuudujääk 0,5 % SKPst), kavatakse saavutada 2020. aastal. 2019. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse järk-järgult vähenema 47,5 %-lt 2019. aastal 44,4 %-le 2022. aastaks. Nende eelarveprognoside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Meetmeid, mida on vaja kavandatud eelarvepuudujäägi eesmärkide saavutamiseks alates 2019. aastast, ei ole aga piisavalt täpsustatud. Eelarve täitmise prognoositavust vähendab asjaolu, et eelarve sisaldab üldist kulukategooriat ehk nn eelarvereservi (kokku 0,7 % SKPst).
- (7) 13. juulil 2018 soovitas nõukogu Slovakkial tagada, et valitsemissektori esmaste netokulude⁷ nominaalne kasvumäär ei ületaks 2019. aastal 4,1 %, mis vastab aastasele struktuursele kohandusele 0,5 % SKPst. Pidades silmas komisjoni 2018. aasta sügisprognoosi, mille põhjal pidi eelarvepositsioon olema 2019. aastal keskpika perioodi eesmärgile lähemal, ja kooskõlas nõutava kohanduse korrigeerimise eeskirjadega, ei tohiks valitsemissektori esmaste netokulude nominaalne kasvumäär ületada 4,6 %, mis vastab 2019. aastal aastasele struktuursele kohandusele 0,3 %. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt on oht, et 2018. ja 2019. aasta kokkuvõttes kaldutakse soovitatud eelarvekohandusest oluliselt kõrvale.

⁶ Tsükliliselt kohandatud eelarvepositsioon, milles ei ole arvesse võetud ühekordseid ja ajutisi meetmeid ning mille komisjon on ümber arvutanud ühiselt kokku lepitud metoodika kohaselt.

⁷ Valitsemissektori esmased netokulud saadakse, kui valitsemissektori kogukuludest arvatakse maha intressikulud, liidu programmidele tehtavad kulutused, mis kaetakse täielikult liidu fondide tuludest, ja kaalutusõigusevälised muudatused töötuskindlustushüvitise kuludes. Valitsemissektori rahastatud kapitali kogumahutused põhivarasse on jaotatud nelja aasta peale. Kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed või õigusaktide kohane tulude suurendamine arvatakse sisse. Ühekordsed tulu- ja kulumeetmed arvatakse välja.

- (8) Slovakkia peaks 2020. aastal oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutama. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt ja eeldusel, et poliitikat ei muudeta, on see kooskõlas valitsemissektori esmaste netokulude maksimaalse nominaalse kasvumääraga 4,6 %, mis vastab struktuursele kohandusele 0,3 % SKPst. Komisjoni 2019. aasta kevadprognoosi kohaselt ja eeldusel, et poliitikat ei muudeta, on oht, et 2019. ja 2020. aasta kokkuvõttes kaldutakse sellest nõudest märkimisväärselt kõrvale. Prognoositakse, et Slovakkia järgib 2019. ja 2020. aastal võlareeglit. Üldiselt on nõukogu seisukohal, et alates 2019. aastast tuleks võtta stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmiseks vajalikke meetmeid.

- (9) Slovakkia riigi rahanduse jätkusuutlikkust ohustavad pikas perspektiivis keskmised riskid. Selleks et stabiliseerida pikas perspektiivis valitsemissektori võla suhe SKPsse, oleks komisjoni 2018. aasta riigi rahanduse jätkusuutlikkuse aruande kohaselt vaja muutumatu poliitika korral struktuurse esmase eelarvepositsiooni kumulatiivset paranemist mahus 2,5 protsendipunkti SKPst. Selle põhjus on pensioni- ja tervishoiukulude prognoositud kasv, mis suurendab vananemisega seotud kulusid (panus kokku 1,8 protsendipunkti SKPst). Kuna sündimus on Slovakkias väike ja eeldatav eluiga peaks veelgi pikenema, prognoositakse, et vanadussõltuvusmäär (vanemaealised võrreldes majanduslikult aktiivse rahvastikuga ehk töötavate või õppivate inimeste osaga) kasvab 2060. aastaks peaaegu kolmekordseks. 2016. aastal oli iga kümne töötava inimese kohta ainult ligikaudu kolm mitteaktiivset üle 65aastast, kuid see näitaja peaks kasvama ja 2060. aastaks peaks neid olema iga kümne töötava inimese kohta rohkem kui seitse (majanduslik vanadussõltuvusmäär). Pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust oli järk-järgult parandanud pensioniea automaatne kohandamine vastavalt eeldatavale elueale. Seda peeti oluliseks vahendiks, millega tagada põlvkondadevaheline õiglus ja pikaajaline jätkusuutlikkus. Mure pensionisüsteemide eelarve pikaajalise jätkusuutlikkuse pärast kasvas pärast seda, kui parlament võttis 28. märtsil 2019 vastu põhiseaduse muudatuse, millega nähakse ette pensioniea ülempiirid (meeste ja lasteta naiste puhul 64 aastat, lastega naiste puhul arvatakse sellest kolme esimese lapse puhul iga lapse eest maha pool aastat), mis tähendab, et automaatset kohandamist vastavalt eeldatavale elueale pärast ülempiiri saavutamist enam ei kohaldata. Slovakkia eelarvenõukogu arvates kaasneb ülempiiridega täiendav kulude kasv 1,6 % SKPst ning kulud kasvavad seega 2016. aasta 8,6 %-lt 2070. aastal 11,4 %-le (2018. aasta rahvastiku vananemise aruandes prognoositi kasvu 9,8 %-le). See suurendab märkimisväärselt jätkusuutlikkusega seotud riske. Ühtki tasakaalustavat meedet ei ole praeguseks esitatud ning mõju vanemaealiste sissetulekule ja vaesusele ei ole arvutatud.

- (10) Võitluses maksudest kõrvalehoidumise vastu on tehtud mõningaid edusamme, kuid maksukuulekusega on endiselt probleeme ja käibemaksukohustuse täitmise lõhe oli liidu 2016. aasta keskmisest üle kahe korra suurem. Kolmanda tegevuskava alusel kavandatud meetmed peaksid andma positiivseid tulemusi, kuid mõni meede ootab alles rakendamist. Näiteks vähendab elektrooniliste maksudeklaratsioonide kasutuselevõtt tõenäoliselt maksumaksjate halduskoormust, kuid kui kõiki kavandatud meetmeid ei õnnestu rakendada, võib see üldist mõju vähendada. Poliitikameetmete struktureeritud raamistik võib samal ajal aidata piirata maksuseadustiku sagedast muutmist ja soodustada selle lihtsustamist. Võrreldes teiste liikmesriikidega kasutatakse keskkonna- ja omandimaksude tulupotentsiaali liiga vähe.
- (11) Tööturu positiivne areng jätkub: tööhõive kasvab ja töötus on rekordiliselt madalal tasemel. Pikaajaliste töötute tegevuskava elluviimisel on jõudsalt edasi liigutud ja see on aidanud vähendada pikaajaliste töötute arvu kahe aasta jooksul ühe kolmandiku võrra. Pikaajalise töötuse määr on sellest hoolimata jätkuvalt üle liidu keskmise, eelkõige madala kvalifikatsiooniga töötajate, noorte inimeste ja romade hulgas. Kuigi töötuse määrad on langemas, on suureks probleemiks saanud oskustööjõupuudus. Tööturul on endiselt suured piirkondlikud erinevused: töötus on suurem kolmes Ida-Slovakkias asuvas regioonis, riigi lääneosas valitseb aga tööjõupuudus. Tööandjate ja ametiühingute suutlikkust on vaja jätkuvalt suurendada, et edendada nende aktiivsemat tegutsemist.

- (12) Töölase konkurentsivõime suurendamise meetmete valik ja tulemuslikkus on piiratud. Koolitus- ja ümberõppeprogramme on tugevdatud, kuid need ei ole ikka piisavad ega täielikult suunatud pikaajalistele töötutele ja ebasoodsas olukorras olevatele elanikkonnarühmadele. Haridussüsteem ei toeta piisavalt sotsiaal-majanduslikku arengut ja on kõigil tasemetel alarahastatud. Kiiresti tuleb lahendada probleemid, mis on seotud haridustulemuste kehva kvaliteediga, romade osalemisega kaasavas tavahariduses juba alates varasest lapsepõlvest ning ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga õpilaste tulemusliku integreerimisega haridus- ja koolitussüsteemi (arvestades, et haridussüsteemist varakult lahkunud noorte määr tõuseb). Haridustulemused ja põhioskuste tase on rahvusvahelises võrdluses endiselt nõrgad ning tugevalt mõjutatud õpilaste sotsiaal-majanduslikust taustast. Selle tagamine, et Slovakkia elanikel oleksid muutuva majanduse ja ühiskonna tingimustes paremad oskused, on probleem. Kuigi õpetajate palku on kavas kuni 2020. aastani järk-järgult tõsta, ei ole õpetajaamet endiselt atraktiivne ja õpetajate puudus suureneb. Lisaks on õpetajate põhikoolituse kvaliteet ja asjakohasus ning kutsealase enesearendamise võimalused piiratud. Praegused meetmed võrdsete võimaluste ja kaasava hariduse edendamiseks ei ole seni ootusi täitnud ning roma päritolu õpilaste segregatsiooni kaotamisel ei ole tegelikke edusamme tehtud. Valitsus on võtnud vastu haridust ja laste kasvatamist käsitleva riikliku reformikava 2018–2027, esimese tegevuskava (2018–2019) (koos hinnangulise eelarvega) ja uue õigusakti kõrghariduses kvaliteedi tagamise kohta. On väga oluline, et need meetmed rakendataks tulemuslikult ja et neid jälgitaks, et kontrollida, kas nad annavad oodatud tulemusi.
- (13) Naiste madal tööhõive määr kajastab asjaolu, et mehed kasutavad pikka vanemapuhkust harva, ning seda suurendab veelgi see, et juurdepääs taskukohastele lastehoiuteenustele ja pikaajalisele hooldusele on piiratud ja nende kättesaadavus kehv. Üldine lastehoiuasutustes käimise määr on äärmiselt väike eelkõige alla kolmeaastaste laste seas. Valitsus võttis vastu uue 2020. aastal jõustuva otsuse, mille kohaselt on alusharidus ja lastehoid kohustuslik alates viiendast eluaastast. Vaja on aga uusi investeeringuid ning laste käimist lastehoiu- ja koolieelsetes asutustes tuleb edendada.

- (14) Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste osakaal on liidu keskmisest väiksem, kuid mitmes Lõuna- ja Ida-Slovakkia regioonis on see siiski keskmisest tunduvalt suurem. Juurdepääs kvaliteetsele ja kaasavale haridusele on märkimisväärne probleem seal, kus piirkondlikud erinevused väljenduvad eriti suures haridussüsteemist varakult lahkunud noorte määras. Muud probleemid on seotud ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade, eelkõige romade, aga ka puudega inimeste, kodutute ja eluaseme kättesaadavusega seotud tõrjutuse all kannatavate inimeste juurdepääsuga tervishoiule, pikaajalisele hooldusele, munitsipaalaluruumidele ja muudele esmatahtsatele teenustele. Nende rühmade sotsiaalse kaasatuse edendamiseks on väga oluline integreeritud lähenemisviis.
- (15) Tervishoiusüsteemi kulutasuvust parandavad reformid on hoogustumas, kuigi nende elluviimise ulatus on olnud ravivaldkonniti erinev. Tervishoiukulude läbivaatamise kontekstis rakendatud poliitikameetmed andsid mõningaid positiivseid tulemusi, eelkõige hulk kulude piiramise meetmeid ravimite ja meditsiiniseadmete puhul. Tõhusust on siiski võimalik veelgi parandada ja pakkuda soodsamat ravi, kui vahendid ravivaldkondade vahel strateegiliselt ümber jagada. Tervishoiuteenuste osutamine sõltub endiselt liiga palju haiglatest, mille võlad kasvavad jätkuvalt regulaarsetest võlakergendusmeetmetest hoolimata ja millel on raskusi tõhususe ja ravi kvaliteedi parandamiseks vajalike investeeringute rahastamisel. Välditava haiglateenuste kasutamise vähendamisel on peamine esmatasandi tervishoiu parandamine, kuid perearstide väike arv ja nende pakutavate teenuste piiratus takistavad tervishoiusüsteemi tõhususe suurendamist. Valitsus on alustanud tervishoiutöötajate puuduse vähendamise meetmete võtmist, kuid on oluline, et need oleksid kooskõlas pikemaajalise strateegiaga, mille eesmärk on detsentraliseerida järk-järgult teenused ja eraldada need aktiivravist ning tugevdada esmatasandi tervishoidu ja ennetavaid teenuseid.

- (16) Killustunud teadussüsteem kahjustab avaliku sektori poolt teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute tulemuslikkust teadusuuringute kvaliteedi tõstmisel ja ei tõmba ligi erasektori vahendeid. Teadus- ja innovatsioonipoliitikat kahjustab ebaefektiivne koordineerimine ministeeriumide ja muude üksuste vahel, millega kaasneb oluliste reformide viibimine ja ebaõnnestumine. Mitteoptimaalne Slovakkia Teaduste Akadeemia ümberkujundamise protsess tekitas muret selle asutuse tegevuse jätkumise pärast, mistõttu kukkus kogu protsess läbi. Suunatud meetmete puudumine või ebaõnnestumine ning teadusasutuste vähenenud kaasatus ja piiratud teadussuutlikkus soodustavad kõik seda, et erasektori kulutused teadus- ja arendustegevusele on väikesed. Ettevõtjate teadus- ja arendustegevuse tase on kokkuvõttes üks liidu madalamaid ja selles keskendutakse kesktaseme/kõrgtehnoloogilisele tootmisele, kus valitsevad hargmaised ettevõtjad. Teadmussiirde stimuleerimise, tööstuses innovatsioonisuutlikkuse suurendamise ning ettevõtjate ja teadusasutuste koostöö parandamise meetmed edenevad aeglaselt.
- (17) Slovakkia tootlikkuse suurendamiseks ja lähenemisprotsessi jätkamiseks tuleb teha pidevaid investeeringuid digi- ja transporditaristusse ja energiatõhususse. Lairiba baaspüsivõrgu ja 4G leviala on vaja suurendada ning ülikiire lairibaühenduse kasutuselevõttu tuleb parandada. Investeeringud energiatõhususse, eelkõige hoonesektoris, ja keskkonnatehnoloogia võivad olla keskkonnasäästliku majanduskasvu allikateks ja aitavad hoida piiratud keskkonnaressursse. Selleks et vähem arenenud piirkonnad saaksid järele jõuda ja muutuda teadmispõhisemaks, konkurentsivõimelisemaks ja tootlikumaks, on vaja rohkem strateegilisi investeeringuid, et kõrvaldada taristu puudused ja parandada transpordivõrke. Slovakkia on üleeuroopalisse transpordivõrku kuuluva maantee- ja raudteepõhivõrgu (nagu Reini-Doonau koridor) väljaehitamisel maha jäänud. Transpordivõrgu puudused võib kõrvaldada, parandades olemasolevate avalike ja linnatranspordivõrkude ühendatust, mitmeliigilisust ja koostalitlust ning edendades säästvaid transpordiliike.

- (18) Suur haldus- ja regulatiivne koormus võib avaldada negatiivset mõju investeringutele ja innovatsioonile, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) puhul. Valitsuse jõupingutustest hoolimata ei vähendata halduskoormust piisavalt ja ettevõtluskeskkond on Slovakkias muude riikidega võrreldes maha jäämas. Ettevõtjate jaoks on probleemiks õigusaktide kvaliteet ja prognoositavuse puudumine. Nende probleemide lahendamiseks tuleks rakendada täielikult Slovakkia parema õigusloome strateegia (RIA2020) ning tugevdada parema õigusloome keskust ja analüüsisuutlikkust riigi administratsioonis. Kutsealaste teenuste sektor on Slovakkias endiselt väga reguleeritud. Reguleerimisest tulenevate piirangute näitaja on suurem kui liidu kaalutud keskmine juristide, patendivolinike, ehitusinseneride, arhitektide, raamatupidajate, giidide ja kinnisvaramaaklerite puhul.
- (19) Valitsus reformib olulisel määral riigihanketavasid, kujundades ümber õigusraamisikku, et lihtsustada menetlusi ja vähendada tehingu maksumust. On hea, et keskendutakse taas riigihankevaldkonna kutseliseks muutmisele, kuid üldine kasu avaldub aeglaselt. Kuna puudub usaldus avaliku sektori asutuste vastu, peavad avaliku sektori hankijad tegema suuremaid jõupingutusi, et taastada ettevõtjate, meedia ja üldsuse usaldus. See takistab väga vajalike uute tavade kehtestamist. Tuleb tõhustada jõupingutusi kvaliteedikriteeriumide kasutamise suurendamiseks, et saavutada majanduslikult soodsam tulemus ja parandada riigihangete strateegilist kasutamist.
- (20) Avalikus halduses on Slovakkias endiselt ebatõhusust ja kitsaskohti, mis on tingitud eelkõige valitsusasutuste ebaefektiivsest koostööst. Suutlikkuse ja strateegilise planeerimise puudumine ning halduslikud puudujäägid takistavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide sujuvat kasutamist. Selle tulemusel jäi Slovakkia ilma 120 miljonist eurost perioodi 2014–2020 vahenditest ning vahendite eraldamine lõplikele toetusesaajatele on madalal tasemel. Lisaks tõi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastatud projektide mitteoptimaalne ettevalmistamine kaasa investeringute hilinemise ja riigihankemenetluste lühikesed tähtajad, mis suurendas õigusnormide rikkumise riski.

- (21) Jätakuvalt on probleemiks korruptsioon ja kõrgetasemeliste korruptsioonijuhtumite eest süüdistuse esitamine on olnud piiratud. Korruptsiooni vastu võitlemiseks tehtavaid jõupingutusi kahjustavad organisatsioonilised ja menetluslikud puudused politsei ja prokuröri tasandil ning korruptsioonist teatajate nõrk kaitse. Jätakuvalt esineb probleeme kohtusüsteemi tulemuslikkuse ja sõltumatuse suurendamisel. Kuigi tõhusust ja kvaliteeti on mõningal määral parandatud, püsib jätakuvalt mure kohtute sõltumatuse pärast ja hilinemised konstitutsioonikohtu kohtunike ametisse nimetamisel võivad mõjutada kohtusüsteemi toimimist.
- (22) Liidu vahendite kavandamine ajavahemikuks 2021–2027 võib aidata kõrvaldada mõningad soovitud nimetatud puudused, eelkõige 2019. aasta riigiaruande D lisas käsitletud valdkondades. See võimaldaks Slovakkial kõnealuseid vahendeid asjaomaste sektorite puhul võimalikult hästi kasutada, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi. Selle investeeringu edu tagamiseks on oluline suurendada Slovakkia haldussuutlikkust kõnealuste vahendite haldamisel.
- (23) Komisjon on Euroopa poolaasta (2019) raames Slovakkia majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud selle tulemused 2019. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka 2019. aasta stabiilsusprogrammi, 2019. aasta riikliku reformikava ja varasematel aastatel Slovakkiale esitatud soovitud järelemeetmeid. Komisjon ei ole arvesse võtnud mitte üksnes nende asjakohasust Slovakkia eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust liidu õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust tugevdada liidu üldist majandusjuhtimist, andes riigi tulevastes otsustes liidu tasandi panuse.
- (24) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu 2019. aasta stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁸ kajastub eelkõige allpool esitatud soovitud 1,

⁸ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Slovakkial võtta 2019. ja 2020. aastal järgmisi meetmeid:

1. Saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärk 2020. aastal. Kaitsta riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust, eelkõige tervishoiu ja pensionisüsteemide oma.
2. Parandada igal tasemel hariduse kvaliteeti ja kaasavust ning edendada oskusi kooskõlas tööturu vajadustega. Parandada juurdepääsu taskukohastele ja kvaliteetsetele lastehoiuteenustele ja pikaajalisele hooldusele. Edendada ebasoodsas olukorras olevate elanikkonnarühmade, eelkõige romade integreerimist.
3. Keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikas tervishoiule, teadusuuringutele ja innovatsioonile, transpordile, eelkõige selle säästlikkusele, digitaristule, energiatõhususele, VKEde konkurentsivõimele ning munitsipaaleluruumidele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi. Suurendada riigihangetes kvaliteedi- ja olelusringi maksumuse kriteeriumide kasutamist.
4. Parandada jätkuvalt kohtusüsteemi tulemuslikkust, keskendudes selle sõltumatuse tugevdamisele, muu hulgas kohtunike ametisse nimetamisel. Suurendada jõupingutusi korruptsiooni avastamiseks ja selle eest süüdistuse esitamiseks, eelkõige ulatuslike korruptsioonijuhtumite puhul.

Brüssel,

Nõukogu nimel

eesistuja
